

Ilmo Hyypä

2.5.2007

Asfalttinormitoimikunnan kokous 4/2007

Aika Keskiviikko 2.5.2007 kello 12:15
Paikka Tiehallinto, Opastinsilta 12 A, 00521 Helsinki
Osallistujat Rauno Turunen, OAMK, puheenjohtaja
Pirjo Kuula-Väisänen, TTY
Katri Eskola, Tiehallinto
Matti Antikainen, Tiehallinto
Timo Blomberg, Nynas Oy
Seppo Kauppinen, Valtatie Oy
Kyösti Laukkanen, VTT
Ilmo Hyypä, Destia, sihteeri
Poissa:
Seppo Kemppainen, Skanska Asfaltti Oy
Erkki Greggilä, Destia
Vesa Laitinen, Lemminkäinen Oyj
Pekka Isoniemi, Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Tuomo Laitinen, SML ry

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Rauno Turunen avasi kokouksen 12:25.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja. Pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

3 Asfalttinormit

Rauno Turunen aloitti toteamalla, että hallitus oli käsitellyt kokouksessaan Asfalttinormien myyntiä.

Kyösti Laukkanen kertoi esitelleensä normitoimikunnan valmistelemat vaihtoehtoiset ratkaisut. Hallituksen kanta asiaan oli, että normit julkaistaan kirjana ja kirjaan myydään mainostilaa. Myös sähköisen julkaisun hallitus katsoi tarpeelliseksi. Hallitus selvittää sähköisen julkaisun eri vaihtoehtoja ja toteutustapoja ja palaa asiaan puhelinkokouksessaan 18.5..

Normitoimikuntaa edellytettiin toimittamaan uusien Asfalttinormien valmisteluakataulu.

Todettiin, että normitoimikunta keskittyy jatkossa painetun julkaisun valmisteluun. Kun ratkaisu sähköisen julkaisun jakelusta syntynyt, palataan asiaan ja tarvittaviin toimenpiteisiin.

Ilmo Hyypä

2.5.2007

Mainosmyynnin osalta sovittiin, että Asfalttinormeihin myydään lähtökohtaisesti vain värillisiä mainoksia koossa 1/1 ja 1/2. Mainosten hinta määritellään Asfalttinormit 2000 hintojen perusteella ottaen huomioon sopiva korotus. Viitteellisenä tietona käytetään myös Betoniyhdistyksen mainosmyynnissä käyttämiä hintoja. PANK ry:n hallitus hyväksyy lopulliset myyntihinnat.

Jäsenistö kysyy mainoksia omista organisaatioistaan. Muille alan toimijoille lähetetään myöhemmin kirje, jossa kerrotaan mahdollisuudesta mainostaa Asfalttinormit 2008 -julkaisussa.

Seuraavassa kokouksessa sovitaan mainosmyynnin organisoimisesta.

Asfalttinormien 2008 valmisteluaikataulu:

- Toukokuussa ensimmäinen luonnos
- Kesäkuussa normitoimikunta käy luonnoksen läpi
- Luonnos lausuntokierrokselle juhannukseen mennessä
- Lausuntojen viimeinen jättöajankohta on elokuun puoliväli
- Hallitus hyväksyy Asfalttinormit 2008 -julkaisun syyskuussa
- Painatus syyskuun loppuun mennessä
- Asfalttinormit 2008 -julkaisuun voidaan viitata urakka-asiakirjoissa loka-kuun alusta alkaen

4 EN-tuotestandardit ja Asfalttinormien uudistus

Käytiin läpi asiaa edelleen Asfalttinormien 2000 pohjalta.

Tasaisuus:

Palataan asiaan seuraavassa kokouksessa kun Vesa Laitinen on paikalla.

Kitka:

Kyösti Laukkanen alusti asiakohtaa kertomalla VTT:n PANK-menetelmän 5201 mukaisesta kuorma-autoalustaisesta mittalaitteesta ja sillä saaduista tuloksista. *(VTT on lähettänyt aineiston tulossivuja lukuun ottamatta vuonna 2005 myös CEN 227:lle tiedoksi ryhmän valmistellessa kitkan mittaamista koskevaa standardia.)*

Käytiin läpi aineistossa esitetyjä tuloksia ja niiden taso suhteessa normien vaatimuksiin. Kyösti korosti, että asetettujen vaatimusten taustalla on ASTO-tutkimukset ja vaikuttimena ensisijaisesti liikenneturvallisuus ja näin ollen vaatimuksetkin minimiarvoja.

Todettiin, ettei vaatimustasojen muuttamiseen ole tarvetta eikä edellytyksiä. Mikäli kitkamittauksissa halutaan käyttää ulkomailta hyväksytyä laitetta on vastaavuus osoitettava.

Ilmo Hyypä

2.5.2007

Stabiloinnit:

Todettiin aluksi, että Asfalttinormeissa 2000 stabilointeja on käsitelty melko niukasti. Keskeisen osan ovat muodostaneet lisälehden kuvat 29 ja 30.

Keskusteltiin pitkään Asfalttinormien 2000 sivun 10 kuvasta *Tien rakennekerrosten nimitykset*. Kyseisessä kuvassahan stabiloinnit kuuluvat kantavan kerroksen sidottuna yläosana osaksi päällystettä. Uudessa InfraRYL:ssä stabiloinnit on erotettu omaksi kerroksekseen, eivätkä ne enää kuulu päällystekerrokseen. Todettiin, että myös uusissa normeissa on perusteltua käsitellä kerroksia kuten InfraRYL:ssä ja Tiehallinnon Tierakenteen suunnitteluohjeessa. Nähtiin kuitenkin, että edellä mainituissa julkaisuissa on epäloogisuutta sikäli, ettei ABK:a käsitellä kantavan kerroksen osana.

Sovittiin, että Pirjo Kuula-Väisänen luonnostelee kuvan päällysrakenteen osista ja niiden nimityksistä seuraavaa kokoukseen.

Todettiin, että komposiittistabilointi otetaan mukaan Asfalttinormin määritelmiin. Määritelmät kirjoitetaan yhtenevästi uuden Stabilointiohjeen määritelmien kanssa. Sovittiin, että uusi Stabilointiohje lähetetään lausunnolle Asfalttinormitoimikunnan jäsenille.

Kyösti kävi läpi tekemäänsä muistiota *Asfalttinormien muutosehdotuksia* (luonnos 11.4.2007). Muistio jaettiin jäsenistölle jo edellisessä kokouksessa. Keskusteltiin Kyösti esiintuomista asioista ja tultiin lopulta siihen tulokseen, että selkein ratkaisu on käsitellä stabilointeja Asfalttinormeissa viittauksina sekä Stabilointiohjeeseen että InfraRYL:iin. Jatkossa Asfalttinormeissa ei siis enää esitetä erillisiä vaatimuksia stabilointeja koskien.

Bitumit:

Timo Blomberg jakoi luonnoksen (25.4.2007) Asfalttinormien bitumeja käsittelevistä luvuista. Luonnokseen liittyen Timo jakoi Lars Forsténin kommentit (1.5.2007).

Luonnos oli lähetetty kommentoitavaksi Lemminkäisen ja Asfalttinormitoimikunnan lisäksi myös Nesteelle ja ÖKK:ön eli Öljy- ja kaasualan keskusliittoon, joka on bitumien osalta CEN:n kansallinen toimialajärjestö.

EN-standardin mukaisesti bitumien luokkanimestä tulee jäämään B-kirjain pois.

60°C viskositeetti on tulossa normiin mukaan. Muutos ei ole sinällään suuri, koska Tiehallinto on tältä osin esittänyt samat vaatimukset lisävaatimuksena jo aiemmin perusteluna riittävä muodonmuutoskestävyys. Asfalttinormiin olisi siis tällä erää tulossa vaatimukset sekä viskositeetille 60°C että pehmenemispisteelle. Timo mukaan vaihtoehtona on myös pudottaa pehmenemispiste kokonaan pois.

Ilmo Hyypä

2.5.2007

Pehmenemispisteen nousua koskevat vaatimukset ovat muuttuneet aiemmista vähimmäisvaatimuksista koskemaan suurinta sallittua pehmenemispisteen nousua. Tässä suhteessa jäännöstunkeuma rajoittaa samasta suunnasta ja tuleekin eteen kysymys, tarvitaanko pehmenemispisteen nousulle asetettuja vaatimuksia.

Lähtökohtaisesti Timo ei kuitenkaan kannattanut ainakaan tässä vaiheessa pehmenemispistettä ja pehmenemispisteen nousua koskevien vaatimusten poistamista.

Taulukon 2 osalta todettiin, että Lars Forsténin esittämä bitumien 250/330 ja 330/430 leimahduspistevaatimuksen nosto $\rightarrow 200^{\circ}\text{C}$ on perusteltu.

Taulukkoon 3 ei ole tulossa muutoksia vaatimusten suhteen. Edelleen Larsin ehdotuksesta järjestys muutetaan V3000...V1500, jolloin noudatetaan kaikkien bitumien osalta järjestystä; kovasta pehmeään.

Taulukossa 4 polymeerimodifioitujen bitumien tunkeumavaatimuksia on hieman muutettu. Mukaan on tullut uusi vaatimus koskien voimavenymää, jonka perusteella määritellään katsotaanko bitumi modifioituksi vai ei. KB 85 osalta palautuma muuttuu 75 % \rightarrow 50 %. Jatkossa kaikkien polymeerimodifioitujen bitumien leimahduspistevaatimus on $\geq 220^{\circ}\text{C}$.

Taulukkoa 5 Timo piti erityisen hankalana. Viskositeettivaatimuksen osalta pitäydytään vanhassa menettelyssä, vaikka standardi edellyttää kuppiviskositeetin määrittämistä. Leimahduspistevaatimukset ovat standardin mukaisia. Jakotislauksen kokonaistislemäärän vaatimuksia BL 5:n ja BL2K:n osalta on hieman pudotettu. Tislautumisprosentin suhteen tulos on vain ilmoitettava (TBR = to be reported). Haihdutusjäännöksen viskositeettivaatimus on BL2K:n osalta vielä auki. Bitumiliuosluokkien nimityksiä Timo piti käsittämättöminä.

Taulukosta 6 on poistettu vaatimukset koskien BE-LP:ta. Asiasta on keskusteltu Finavian kanssa, eikä sitä tältä taholta koettu ongelmaksi. Taulukon sisältö koostuu pääosin ilmoittavaksi vaadituista tiedoista. Asfalttinnormitoimikunnan kannalta pidettiin perusteltuna korostaa valmistajien vapautta ja vastuuta.

Lopuksi Timo totesi, että tiebitumien, emulsioiden ja polymeerimodifioitujen bitumien osalta tilanne on kohtuullisen selvä. Bitumiliuoksen ovat ongelmallisia, eikä tuotestandardikaan valmistune aivan lähiaikoina. Todettiin, että toimitaan niin kuin parhaaksi nähdään.

Sovittiin, että bitumiasioiden käsittelyä jatketaan seuraavassa kokouksessa.

SIP & SOP -vaatimukset:

Palataan asiaan seuraavassa kokouksessa.

Ilmo Hyypä

2.5.2007

Kelpoisuuden osoittaminen:

Rauno Turunen oli perehtynyt tehtaan sisäistä laadunvalvontaa käsittelevään standardiin. Huomio oli kiinnittynyt erityisesti testaustaajuuksiin ja siihen käsitelläänkö yksittäistuloksia vai neljän näytteen keskiarvoja.

Asiaan palataan seuraavassa kokouksessa. Samassa yhteydessä käydään läpi myös valmiin päällysteen kelpoisuuden osoittamista.

Lisäaineet:

Käydään läpi seuraavassa kokouksessa.

Liitteet:

Käydään läpi seuraavassa kokouksessa.

Kiviainekset:

Palataan rakeisuusvaatimukseen saadun palautteen perusteella. Lisäksi käsitellään fillerien laatuvaatimuksia.

Lisäksi sovittiin, että Matti Antikainen käy läpi Lisälehdessä 2003 taulukon 33. Rauno Turunen lupasi paneutua saman julkaisun asfalttimassan suhteitusta käsitteleviin kohtiin.

Keskusteltiin vielä SRK- ja Prall-kokeista koska SRK-kokeen säilyttämistä oli kannatettu Laboratoriotoimikunnassa. Todettiin, että Prall-kokeen tulee olla ensisijainen vaihtoehto, mutta SRK-koetta käytetään modifioitujen sideaineiden yhteydessä.

5 Muut EN-normiasiat

Katri Eskola totesi, että SFS-EN -testimenetelmiin on tulossa korjauksia. Korjaukset tulevat yhtenä lisälehtenä, vaikka itse korjaukset koskevat kahta julkaisua.

Tulokset PANK ry:n ja Tiehallinnon tilamaasta Creep- ja Prall-kokeiden näytevalmistusta koskevasta tutkimuksesta valmistunevat kesäkuun aikana. Katri totesi, että aikataulu on kireä ja voi olla ettei tuloksia voida hyödyntää normien vaatimusten asetannassa kuin vanhan I-luokan osalta.

6 Muut asiat

Sovittiin, että Pirjo Kuula-Väisänen lähettää normitoimikunnan jäsenille tietoa koskien uutta tuotehyväksyntälakia.

7 Muut jäsenten esiintuomat asiat

Ei ollut.

Ilmo Hyypä

2.5.2007

8 Seuraava kokous

Seuraava kokous: 28.5.2007 klo 12:15

Destia, Opastinsilta 12 B 00521 Helsinki

Ja sitä seuraava kokous: 15.6.2007 klo 9:15-16:00

Nynas Oy, Äyritie 12 B 01510 Vantaa

9 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Rauno Turunen päätti kokouksen 16:07.

Helsinki 10.5.2007

Ilmo Hyypä

Liitteet:

Liite 1: Asfalttinormitoimikunnan jäsenten yhteystiedot

Jakelu:

Normitoimikunnan jäsenet

O. Himanka, Nynas Oy

K. Toikkanen, Tiehallinto

H. Jämsä, Asfalttiliitto ry

O. Anttila, Tiehallinto

A. Sund, Nynas Oy